

*Europees Economisch en Sociaal Comité
Afdeling Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Burgerschap
Waarnemingspost Arbeidsmarkt*

Verkennde studie inzake de uitvoering, op nationaal niveau, van EU-beleid voor jeugdwerkgelegenheid: visie van het maatschappelijk middenveld

VRAGENLIJST

ACHTERGROND

Jonge mensen zijn bijzonder hard getroffen door de crisis: in september 2013 bedroeg de jeugdwerkloosheid in de EU28 maar liefst 23,5 %. In sommige landen kan meer dan een op de twee jonge Europeanen op de arbeidsmarkt geen baan vinden. 7,5 miljoen jonge Europeanen tussen de 15 en 24 jaar hebben geen werk en volgen geen onderwijs of opleiding (NEET-jongeren: *Not in Employment, Education or Training*).

Het aanpakken van de werkgelegenheids crisis onder jongeren is de grootste prioriteit van de Europese instellingen. Met het oog hierop zijn diverse initiatieven gelanceerd, zoals het **Werkgelegenheidspakket voor jongeren**¹, de **Jongerengarantie**², de **Europese Alliantie voor leerlingplaatsen**³, het **Kwaliteitskader voor stages**⁴ en het **vernieuwde EURES-netwerk van arbeidsbureaus**⁵. In het kader van het Europees Semester kregen 20 lidstaten, via **landenspecifieke**

---

¹ Het Werkgelegenheidspakket voor jongeren: [website van de Europese Commissie](#); EESC-advies

² De Jongerengarantie: [website van de Raad van de EU](#); [EESC-advies](#)

³ De Europese Alliantie voor leerlingplaatsen: [website van de Europese Commissie](#)

⁴ Het Kwaliteitskader voor stages (COM(2013) 857 final), [website van de Europese Commissie](#); [EESC-advies \(in voorbereiding\)](#)

⁵ EURES [portaal](#); EESC-advies (in voorbereiding)

aanbevelingen⁶, van de Raad van ministers van de EU het advies om met spoed maatregelen te nemen ter bestrijding van jeugdwerkloosheid. Twaalf lidstaten werd dringend aangeraden om de Jongerengarantie toe te passen.

In juni 2013 heeft de Europese Raad zijn fiat gegeven aan een plan om de huidige initiatieven en projecten sneller uit te voeren en de betrokkenheid van de sociale partners te vergroten. De voorzitter van de Europese Raad, Herman van Rompuy, vroeg de nationale regeringen, sociale partners en Europese instellingen om het dringende probleem van jeugdwerkloosheid met vereende krachten aan te pakken.

In het kader hiervan voert de waarnemingspost Arbeidsmarkt van het Europees Economisch en Sociaal Comité een **verkennende studie naar de uitvoering van het EU-beleid voor jeugdwerkgelegenheid in een zestal lidstaten** (Finland, Griekenland, Italië, Kroatië, Oostenrijk en Slowakije) uit.

Deze studie beoogt:

1. meer inzicht te krijgen - vanuit het oogpunt van het maatschappelijk middenveld - in het beleid dat wordt gevoerd om jongeren aan werk te helpen, in de uitvoering van dat beleid en de feitelijke impact ervan op de jeugdwerkloosheid;
2. na te gaan in hoeverre de sociale partners en het maatschappelijk middenveld bij een en ander zijn betrokken en hun de gelegenheid te bieden hun opmerkingen, ideeën en aanbevelingen ten aanzien van het beleid en de lopende hervormingen naar voren te brengen en hun stem op EU-niveau te laten horen;
3. goede praktijken of problemen die in de lidstaten aan het licht zijn gekomen op een rij te zetten en onder de aandacht te brengen;
4. verslag uit te brengen aan en zo mogelijk aanbevelingen te formuleren voor het EESC en zijn verschillende organen, de Europese instellingen en andere belanghebbenden die betrokken zijn bij het werkgelegenheidsbeleid van de EU.

De studie wordt uitgevoerd door middel van:

- deze vragenlijst, die vooral gaat over stages, leerlingplaatsen en de Jongerengarantie, en die naar een reeks organisaties in de voor de studie geselecteerde lidstaten wordt gestuurd (werkgeversorganisaties, vakbonden, jongerenorganisaties, diverse ngo's enz.);
- een verzoek om informatie dat wordt gestuurd naar de overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor jeugd en werkgelegenheid in de geselecteerde lidstaten;
- een reeks interviews in het veld met een select aantal organisaties en, indien nodig, met overheidsinstanties.

---

⁶ De landenspecifieke aanbevelingen: [website van de Europese Commissie](#)

Om de impactstudie onder de aandacht te brengen en de laatste hand te leggen aan de studie en de eventuele aanbevelingen daarin, organiseert de waarnemingspost Arbeidsmarkt begin april 2014 in Brussel een openbare bijeenkomst op hoog niveau. Hiervoor zullen vertegenwoordigers van geënquêteerde organisaties, sociale partners en organisaties van het maatschappelijk middenveld, Europese instellingen en *think tanks* worden uitgenodigd.

Wij willen u hartelijk bedanken voor uw betrokkenheid, uw medewerking en uw antwoorden op deze vragenlijst!

Voor meer informatie over deze verkennende studie kunt u contact opnemen met het secretariaat van de waarnemingspost Arbeidsmarkt (Ana Dumitrache, ana.dumitrache@eesc.europa.eu, +32 (0)2 546 8131).

GEGEVENS VAN DE RESPONDENT	
Organisatie	
Contactpersoon	
Functie	
E-mailadres	
Telefoonnummer	

STAGES
<p>Er bestaat geen algemene Europese definitie van stages en er ontstaat vaak verwarring tussen de termen 'stageplaats', 'praktijkplaats' en 'leerlingplaats'. In deze vragenlijst wordt de term 'stage' gebruikt in de betekenis van <i>een werkpraktijk met een onderwijscomponent die in de tijd beperkt is. Het doel van deze stages is de overgang van onderwijs naar werk van de stagiair te vergemakkelijken door het verstrekken van de praktische ervaring, kennis en vaardigheden die zijn/haar theoretisch onderwijs aanvullen.</i></p> <p>Deze vragenlijst gaat over zogeheten "<i>stages op de vrije markt</i>", d.w.z. <i>stages die een stagiair en een stageaanbieder (onderneming, non-profitorganisatie of overheidsinstantie) overeenkomen zonder betrokkenheid van een derde en die doorgaans na afronding van een studie en/of in het kader van het zoeken van werk worden gevolgd. De vragen hebben geen betrekking op stages in het kader van studie- en/of beroepsopleidingsprogramma's, noch op stages die deel uitmaken van een verplichte beroepsopleiding (geneeskunde, architectuur e.d.).</i></p>
<p>1. Beschikbaarheid van stageplaatsen</p> <p>Zijn er voldoende stageplaatsen beschikbaar in uw land? Werken uw organisatie resp. haar leden mee aan het bereiken van dit doel? Hebt u suggesties voor mogelijke verbeteringen?</p> <p>Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, te illustreren aan de hand van voorbeelden:</p>

2. Stimulansen voor stageaanbieders

Hoe beoordeelt u de stappen die worden ondernomen om ondernemingen / organisaties aan te moedigen tot het aanbieden van stages met een goede leerinhoud en behoorlijke arbeidsomstandigheden?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties voor verbeteringen te geven:

3. Stimulansen voor jongeren

Hoe beoordeelt u de huidige maatregelen om jongeren te stimuleren tot het aanvaarden van een stageplaats? Hebt u suggesties voor mogelijke verbeteringen?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties voor verbeteringen te geven:

4. Kwaliteitskader voor stages

Hoe denkt u over het recente [voorstel van de Europese Commissie voor een kwaliteitskader voor stages](#) (bijv. wat betreft het sluiten van een stagecontract, leerdoelen, arbeidsomstandigheden, rechten en plichten, duur, erkenning, transparantie)? Hebt u eventuele suggesties voor de praktische invulling van dit kwaliteitskader? Hoe denkt u over de actieve betrokkenheid van sociale partners bij de uitvoering van het kwaliteitskader voor stages?

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

LEERLINGPLAATSEN

Dit onderdeel gaat over leerlingplaatsen. Hieronder worden vormen van *initieel beroepsonderwijs en initiële beroepsopleiding (IVET) verstaan, waarbij praktijktraining (gedurende een bepaalde periode werkervaring opdoen in een bedrijf) en onderwijs (gedurende een bepaalde periode theoretische/praktische*

lessen volgen in een school of opleidingscentrum) worden gecombineerd en met elkaar worden afgewisseld. Indien deze vorm van opleiding succesvol wordt afgesloten, wordt een nationaal erkend certificaat van initieel beroepsonderwijs uitgereikt. Deze definitie verwijst niet expliciet naar het bestaan van een rechtstreekse contractuele betrekking tussen de werkgever en de leerling⁷.

5. Bekendheid

Hoe zou u het niveau van transparantie en de kwaliteit van de informatie over het leerlingstelsel ("werkend leren") en de mogelijkheden van het praktijkonderwijs beoordelen? Hebt u suggesties voor mogelijke verbeteringen? Helpen uw organisatie resp. haar leden mee om de bekendheid van werkend leren vergroten?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, te illustreren aan de hand van voorbeelden.

6. Beschikbaarheid

Hoe denkt u over het aantal leerlingplaatsen dat beschikbaar is en de sectoren waarin deze plaatsen beschikbaar zijn (alleen in traditionele sectoren / ook in de meest innovatieve sectoren)? Hoe kan er volgens u voor worden gezorgd dat er meer leerlingplaatsen beschikbaar komen? Werken uw organisatie resp. haar leden mee aan het bereiken van dit doel?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, te illustreren aan de hand van voorbeelden:

7. Inhoud

Hoe beoordeelt u de algemene inhoud van het leerlingstelsel (opleidingscomponent, begeleiding, uitvoering enz.)? Hebt u suggesties voor mogelijke verbeteringen? Is uw organisatie / zijn de leden van uw organisatie betrokken bij de concrete invulling van het leerlingstelsel?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, te illustreren aan de hand van voorbeelden:

8. Erkenning

Hoe denkt u over de certificering van leerlingplaatsen en de erkenning van de kwalificaties en vaardigheden die via leerlingplaatsen zijn opgedaan?

⁷ Europese Commissie, *Apprenticeship supply in the Member States of the European Union*, januari 2012.

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

9. Stimulansen voor stageaanbieders

Hoe zou u de stimuleringsmaatregelen voor bedrijven om leerlingplaatsen aan te bieden (loonsubsidies, bijdragen in de kosten, verplichting om leerlingplaatsen aan te bieden wanneer voor een overheidsinstantie wordt gewerkt enz.) beoordelen?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties voor verbeteringen te geven:

10. Stimulansen voor jongeren

Hoe beoordeelt u de huidige stimuleringsmaatregelen voor jongeren om een leerlingplaats te aanvaarden en de huidige inspanningen om de aantrekkelijkheid van leerlingplaatsen te vergroten?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties voor verbeteringen te geven:

De Europese Alliantie voor leerlingplaatsen

[De Europese Alliantie voor leerlingplaatsen](#) is een initiatief dat ten doel heeft de kwaliteit en beschikbaarheid van leerlingplaatsen in de hele EU te verbeteren en de houding ten opzichte van op leerlingstelsels gebaseerd onderwijs te wijzigen. Het wil belanghebbenden uit de publieke sector, sociale partners, bedrijven, aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, vertegenwoordigers van jongeren en andere belangrijke belanghebbenden, zoals kamers van koophandel, bijeenbrengen om verschillende initiatieven voor succesvolle vormen van werkend leren te coördineren en verbeteren.

De Alliantie is op 2 juli 2013 in Leipzig met succes gelanceerd via een [gezamenlijke verklaring](#) van de Europese sociale partners, de Europese Commissie en het Litouwse voorzitterschap van de Raad van de EU, en met een aantal toezeggingen van ondernemingen, bedrijfsleven, kamers van koophandel, industrie en ambachten, aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding en vertegenwoordigers van jongeren.

11. Levert uw organisatie / leveren de leden van uw organisatie een bijdrage aan de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen (bijv. door plannen te presenteren die het aanbod, de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van leerlingplaatsen beogen te vergroten)?

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

12. Hoe denkt u over de toepassing van de gemeenschappelijke leidende beginselen voor het leerlingwezen, die de Raad in oktober 2013 heeft geformuleerd?⁸ In welk opzicht is de toepassing van die beginselen, volgens u, in uw land bijzonder goed geslaagd? En in welk opzicht niet?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties te geven voor de toepassing van deze richtsnoeren:

13. Partnerschappen⁹

Hoe denkt u over bestaande partnerschappen op het gebied van werkend leren (tussen landen en op nationaal niveau, bijv. tussen overheden, sociale partners, kamers van koophandel, industrie en ambachten, jongerenorganisaties enz.)?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, praktische voorbeelden en suggesties voor verbeteringen te geven:

14. Effectiviteit van stage- en leerlingstelsels

In hoeverre leveren de huidige stage- en leerlingstelsels volgens u een effectieve bijdrage aan het verkrijgen van duurzame werkgelegenheid?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties voor verbeteringen te geven:

JONGERENGARANTIE

Volgens de Aanbeveling van de Raad tot invoering van een Jongerengarantie¹⁰, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat jongeren een serieus aanbod

⁸ Raad [doc. 13568/13](#)

⁹ http://ec.europa.eu/education/apprenticeship/reform_en.htm

krijgen voor een baan, voortgezette opleiding, leerlingplaats of stage, binnen vier maanden nadat zij van school zijn gegaan of werkloos zijn geworden.

15. Meerwaarde

Hoe denkt u over de invoering van een Jongerengarantie in uw land? Denkt u dat de Jongerengarantie toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de bestaande maatregelen die de snelle toegang van jongeren tot onderwijs, opleiding, leerlingplaatsen en werkgelegenheid beogen te vergemakkelijken?

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

16. Kenmerken en toepassing

Wat moeten volgens u de belangrijkste kenmerken zijn van de Jongerengarantie (bijv. leeftijd van de personen die ervoor in aanmerking komen, termijn waarbinnen jongeren een oplossing moet worden geboden, enz.)? Wat zijn volgens u de sterke en de zwakke punten van de opzet en/of de toepassing van de Jongerengarantie?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties voor verbeteringen te geven:

17. Prioritering

Indien de Jongerengarantie in uw land geleidelijk wordt ingevoerd, aan welke groepen jongeren moet dan prioriteit worden gegeven (kwetsbare groepen, langdurig werklozen, jongeren met bijzondere behoeften, "problematische" werkloze jongeren, enz.)?

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

18. Informatie over de Jongerengarantie

Welke maatregelen moeten volgens u worden genomen om de Jongerengarantie meer bekendheid te geven? Op wie moeten deze maatregelen zijn gericht (jongeren, ouders, werkgevers, aanbieders van onderwijs en opleiding, openbare diensten voor arbeidsvoorziening, straathoekwerk, jongerencentra ...)?

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

19. Rol van sociale partners en maatschappelijk middenveld

Hoe beoordeelt u de rol van sociale partners en het maatschappelijk middenveld bij de ontwikkeling en toepassing van, de begeleiding bij en de evaluatie van de Jongerengarantie?

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

20. Rol van uw eigen organisatie:

In welke mate zijn uw organisatie en haar leden betrokken bij de ontwikkeling van de Jongerengarantie? Hoe ziet u de rol van uw organisatie resp. haar leden bij de toekomstige uitvoering en het beheer van de Jongerengantieregeling?

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

21. Synergieën

Is de invoering van de Jongerengarantie in uw land een gelegenheid om synergieën tussen belanghebbenden zoals diensten voor arbeidsvoorziening, onderwijsinstellingen, sociale en gezondheidsdiensten, sociale partners en maatschappelijke organisaties te stimuleren?

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

MOBILITEIT

22. Informatie over mobiliteit

Hoe zou u het niveau van transparantie en de kwaliteit van de informatie over transnationale mobiliteit, alsook het nut van EURES beoordelen¹¹? Moeten er verder nog maatregelen worden genomen om de bekendheid hiervan te vergroten? Zo ja, welke maatregelen moeten er worden genomen en op wie moeten ze worden gericht (jongeren, ouders, werkgevers, aanbieders van onderwijs en opleiding, openbare diensten voor arbeidsbemiddeling, straathoekwerk, jongerencentra ...)?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, te illustreren aan de hand van voorbeelden:

23. Samenwerking tussen de lidstaten

Denkt u dat er mogelijkheden zijn voor meer samenwerking tussen uw land en andere lidstaten teneinde de mobiliteit van jongeren die op zoek zijn naar stages, leerlingplaatsen of banen te vergroten, naar het voorbeeld van de Noord-Europese arbeidsmarkt?¹²

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

DIVERSEN

¹¹ [Op 26 november 2012 heeft de Europese Commissie besloten EURES - het pan-Europese netwerk van arbeidsbureaus - met ingang van januari 2014 te gaan moderniseren en verbeteren:https://ec.europa.eu/eures/](https://ec.europa.eu/eures/)

¹² Voorbeeld van de Noord-Europese arbeidsmarkt¹² - Sinds 1985 werken de Noord-Europese landen samen in een uitwisselingsproject, Nordjobb, voor jongeren in de regio. In het kader van Nordjobb kunnen jongeren tijdens de zomer in een ander Noord-Europees land gaan werken voor een regulier loon en onder reguliere arbeidsomstandigheden, terwijl voor tijdelijke accommodatie en voor culturele activiteiten en ontspanningsmogelijkheden wordt gezorgd <http://www.norden.org/en/about-nordic-co-operation/agreements/treaties-and-agreements/labour-market>

24.Arbeidsrecht

Is het arbeidsrecht in uw land gunstig / neutraal / nadelig voor het sluiten van arbeidsovereenkomsten van onbepaalde duur?

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

25. Jongeren stimuleren om deel te nemen aan de arbeidsmarkt

Moedigt het systeem (verzorgingsstaat: werkloosheidsuitkeringen, sociale bijstand, goede kinderopvang, bestrijding van zwart werk enz.) jongeren aan om de arbeidsmarkt (opnieuw) te betreden?

Gelieve uw antwoord toe te lichten:

Ondersteuning van jongeren

Hoe zou u de loopbaanbegeleiding / advisering aan jongeren beoordelen? (Wordt deze vroeg genoeg aangeboden? Is deze afgestemd op individuele behoeften? Wordt de familie erbij betrokken?)

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties voor verbeteringen te geven:

26.Hoe zou u de huidige maatregelen beoordelen die jongeren aanmoedigen tot het starten van een eigen bedrijf?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties voor verbeteringen te geven:

27.Hoe zou u de maatregelen beoordelen die worden genomen om de frustraties van jongeren die problemen ondervinden bij het zoeken naar werk, stage- of leerlingplaatsen, te voorkomen / weg te nemen?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties voor verbeteringen te geven:

28. Evaluatie van de maatregelen voor jeugdwerkgelegenheid

Zit er systeem in de evaluatie van de maatregelen die worden genomen om jeugdwerkloosheid te bestrijden (bijv. voor het verzamelen van feedback van jongeren over hoe diensten en ondersteunende maatregelen werken)?

Gelieve de evaluatiemethode te omschrijven en, indien mogelijk, uw visie op de gebruikte methode te geven:

29. Partnerschappen en betrokkenheid van belanghebbenden bij het beleid inzake jeugdwerkgelegenheid

Hoe zou u de samenwerking tussen werkgeversorganisaties, vakbonden en het maatschappelijk middenveld met betrekking tot de jeugdwerkgelegenheid in uw land beoordelen? Hebben sociale partners initiatieven genomen om jongeren te helpen werk te vinden?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien nodig, suggesties voor verbetering en praktische voorbeelden te geven:

30. Samenwerking tussen de lidstaten

Hoe ziet u eventuele **samenwerking tussen uw land en andere landen** op het gebied van jeugdwerkgelegenheid? Voert uw land een goed beleid en beschikt het over goede praktijkvoorbeelden die als inspiratiebron kunnen dienen voor andere lidstaten? Denkt u dat uw land het voorbeeld van andere landen kan volgen?

Gelieve uw antwoord toe te lichten en, indien mogelijk, suggesties voor verbeteringen te geven:

Hartelijk dank voor het beantwoorden van deze vragenlijst!